

Nr 151.

Ankom till riksdagens kansli den 25 maj 1945 kl. 2 em.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående statsbidrag till anläggning av fiskhamn på Saltö i Karlskrona jämte i ämnet väckta motioner.

(4:e avd.)

I propositionen nr 158 har Kungl. Maj:t, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 2 mars 1945, föreslagit riksdagen att till Statsbidrag till anläggning av fiskhamn på Saltö i Karlskrona å riksstaten under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 anvisa ett reservationsanslag av 300 000 kronor.

I samband härmed har utskottet till behandling förehaft två likalydande motioner, väckta den ena inom första kammaren av herrar *E. Petersson* och *R. Berg* (I: 320) och den andra inom andra kammaren av herr *E. Hällgren* m. fl. (II: 497), i vilka hemställts, att riksdagen till Statsbidrag till anläggning av fiskehamn på Saltö i Karlskrona å riksstaten under sjätte huvudtiteln för budgetåret 1945/46 måtte anvisa ett reservationsanslag av 417 000 kronor.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för nämnda yrkande, får utskottet hänvisa till motionen II: 497.

Den 24 september 1942 beslöto stadsfullmäktige i Karlskrona att, under förutsättning att tillfredsställande statsbidrag kunde erhållas, vissa anordningar för fiskerinäringens tillgodoseende skulle vidtagas i staden.

I skrivelse den 29 oktober 1942 hemställde hamnstyrelsen i Karlskrona därefter, bland annat, att Kungl. Maj:t måtte tilldela staden största möjliga bidrag av statsmedel till anläggning av fiskhamn för en beräknad kostnad av 440 000 kronor enligt nyssnämnda förslag. Totala kostnaderna för genomförande av hela det föreliggande förslaget till anläggning av fiskhamn samt ordnande av områden för fiskerirörelser och dylikt hade, enligt vad hamnstyrelsen meddelade, beräknats till 974 100 kronor, varav för den första utbyggnadsetappen 770 700 kronor.

Hamnstyrelsen förutsatte, att statsbidrag till fiskhamnen skulle utgå med minst $\frac{2}{3}$ av den beräknade anläggningskostnaden 440 000 kronor, eller med lägst omkring 293 000 kronor.

Sedan Karlskrona stad efter under hand förda överläggningar avböjt att

genomföra den planerade fiskhamnen med ett begränsat statsbidrag, beslöt dåvarande departementschefen att icke tillstyrka framläggande av proposition i ärendet till 1943 års riksdag.

I skrivelse den 30 november 1944 har *hamnstyrelsen i Karlskrona* ånyo hemställt om statsbidrag till anläggande av en fiskhamn på Saltö i Karlskrona. Styrelsen har därvid meddelat, att stadsfullmäktige i Karlskrona nyligen anslagit 119 100 kronor till ordnande av för fiskerirörelsen erforderliga vatten- och avloppsledningar m. m. invid den planerade fiskhamnen på Saltö.

Enligt hamnstyrelsens mening vore det emellertid av största vikt, att även de fiskhamnsanordningar, till vilka staden påräknat att erhålla statsbidrag i någon form, kunde påbörjas snarast möjligt. Kostnaderna för förslagets realiserande hade av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen år 1944 beräknats till 611 500 kronor. Härtill komme vissa ytterligare kostnader för fyrbelysning m. m. å 14 500 kronor, varför det sammanlagda belopp, å vilket hamnstyrelsen påräknade att kunna erhålla statsbidrag, numera uppginge till 626 000 kronor mot tidigare av hamnstyrelsen beräknade 440 000 kronor. Den totala kostnaden för programmets genomförande, vilken i september 1942 uppskattats till 947 100 kronor, beräknades numera till omkring 1,5 miljoner kronor.

Väg- och vattenbyggnadsstyrelsen har i utlåtande den 10 januari 1945 — under hänvisning till att en fiskhamn på Saltö enligt vad verkställda utredningar utvisade vore av behovet påkallad — förordat, att till företaget måtte utgå statsbidrag med 417 000 kronor eller i avrundat belopp $\frac{2}{3}$ av den till 626 000 kronor beräknade kostnaden.

1944 års fiskehamnsutredning har i utlåtande den 15 januari 1945 anført bland annat att av kostnaden för själva hamnanläggningens utförande, 626 000 kronor, ett belopp av 56 700 kronor beräknades kunna finansieras med ersättningar för upplåtelse av hamnplanen till företag, som bedriva fiskberedning. Utöver de medel, som sålunda bleve tillgängliga, hade utredningen med hänsyn till fiskhamnens betydelse för fiskerinäringen funnit statsbidragsanvisning vara motiverad. Beträffande de delar av företaget, som icke vore att hänföra till själva hamnanläggningen, ansåge utredningen, att dessa kunde finansieras av staden såsom vid exploatering av mark för industriändamål.

Utredningen uttalar såsom sin uppfattning, att eventuellt statsbidrag till fiskhamnen borde utgå i huvudsak enligt de för handelshamnar gällande grunderna, d. v. s. med högst $\frac{2}{3}$ av verkliga byggnadskostnaden. Utredningen anslöte sig sålunda till förslaget, att bidragets storlek skulle fastställas till 417 000 kronor.

I utlåtande den 23 januari 1945 har *kommerskollegium* — under hänvisning till att Karlskrona hamn uppvisat ett driftunderskott för perioden 1938—1942 å 334 700 kronor och för år 1943 å 53 600 kronor — tillstyrkt, att statsbidrag till hamnföretaget beviljas med det av väg- och vattenbyggnadsstyrelsen angivna beloppet, 417 000 kronor.

Över hamnstyrelsens förevarande skrivelse hava yttranden avgivits jämväl av *lantbruksstyrelsen*, *statens livsmedelskommission* och *statskontoret*, vilka myndigheter dock icke direkt uttalat sig angående statsbidragets storlek.

Departementschefen har — efter att hava uttalat, att förevarande anläggning vore av sådan angelägenhetsgrad, att eventuellt statsbidrag till densamma torde böra utgå från anslag å riksstaten för nästa budgetår — i fråga om statsbidragets storlek anfört i huvudsak följande.

Jämlikt kungörelsen den 10 augusti 1928 (nr 328, ändrad genom kungörelserna nr 226/1933 och 188/1935) angående statsbidrag till byggande, förbättring och underhåll av allmänna hamnar och farleder kan statsbidrag beviljas till anläggning av — förutom statens fiskehamnar — dels statsunderstödda fiskehamnar med högst $\frac{9}{10}$, dels ock handelshamnar och farleder med högst $\frac{2}{3}$ av den beräknade byggnadskostnaden. En fiskhamnsanläggning av den på Saltö föreslagna typen torde, såsom fiskehamnsutredningen framhållit, närmast vara att betrakta såsom en handelshamn. Med hänsyn till anläggningens speciella karaktär och i betraktande av vad i det följande framhålles om den knappa medelstillgången å reservationsanslaget till Bidrag till handelshamnar och farleder anser jag emellertid, att frågan om statsbidrag till anläggningen bör underställas riksdagen.

Det torde endast i undantagsfall kunna ifrågakomma, att statsbidrag utgår till hamnarbeten av här avsedd art. I det föreliggande fallet tala emellertid enligt min mening goda skäl för att statsbidrag beviljas. Förutom vad förut anförts beträffande behovet i och för sig av anläggningen må framhållas, att Karlskrona hamn för fiskarbefolkningen i Karlskrona skärgård har en betydelse i viss mån liknande den, som för fiskarbefolkningen i Blekinge i övrigt tillkommer fiskehamnarna på fastlandet. Vidare är att märka, att handelshamnen i Karlskrona under en längre följd av år visat betydande driftsunderskott. Kommerskollegium har också under hänvisning härtill förordat, att bidrag till fiskhamnen måtte utgå med högsta för handelshamnar möjliga belopp, d. v. s. med $\frac{2}{3}$ av den beräknade byggnadskostnaden.

På grund av sålunda föreliggande särskilda omständigheter och då det för Karlskrona stad skulle bliva särskilt betungande att utan statsbidrag finansiera det ganska omfattande hamnanläggningsarbetet, finner jag mig böra tillstyrka statsbidrag till företaget. Bidragets belopp synes mig dock skäligen böra begränsas till 300 000 kronor. Av den totala anläggningskostnaden för fiskhamnen — efter frånräknande av vad som anses kunna täckas med ersättningar för markupplåtelser på hamnplanen utgör denna kostnad (626 000 — 56 700) 569 300 kronor — skulle vid bifall härtill 300 000 kronor komma att bestridas av statsmedel och 269 300 kronor av staden. En sådan fördelning synes mig med hänsyn till de fördelar, som fiskhamnens anläggande kunna beräknas medföra för staden, icke vara för staden ogynnsam.

De anslagsbelopp, som för närvarande finnas anvisade och för nästkommande budgetår äskats under sjätte huvudtitelns anslagsrubrik Bidrag till handelshamnar och farleder, äro icke tillräckliga för en medelsanvisning av förevarande storleksordning. Ifrågavarande medel måste i huvudsak reserveras för brådskande istandsättningsarbeten. På grund härav torde det tillstyrkta bidraget böra anvisas såsom ett särskilt reservationsanslag under nämnda huvudtitel.

Genom den i ärendet förebragta utredningen synes behovet av en särskild fiskhamn på Saltö i Karlskrona hava blivit på ett tillfredsställande sätt styrkt. Anläggningen torde vara av sådan angelägenhetsgrad, att densamma bör hänföras till ordinarie arbeten, avsedda att komma till utförande under budgetåret 1945/46.

I likhet med departementschefen anser utskottet sådana omständigheter

Utskottet.

föreligga att statsbidrag bör utgå till hamnbyggnaden. I fråga om statsbidragets storlek finner utskottet det visserligen vara väl motiverat, att — såsom i fråga om anslaget till Bidrag till handelshamnar och farleder förutsatts — största återhållsamhet iakttages vid tilldelningen av statsbidrag. I det föreliggande fallet har utskottet emellertid icke funnit tillräckliga skäl föreligga för att frångå remissmyndigheternas förslag, att statsbidrag bör utgå med $\frac{2}{3}$ av anläggningskostnaden. Utskottet har därvid lagt särskild vikt vid det i motionerna understrukna förhållandet, att Karlskrona stad avser att, utöver sin andel i kostnaderna för själva hamnanläggningen, nedlägga betydande kapitalbelopp på övriga byggnadsanordningar enligt föreliggande plan för centralisering av stadens fiskerirörelser till Saltö.

Med tillstyrkande sålunda av motionerna hemställer utskottet,

att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 320 och II: 497, till *Statsbidrag till anläggning av fiskhamn på Saltö i Karlskrona* för budgetåret 1945/46 under sjätte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 417 000 kronor.

Stockholm den 25 maj 1945.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Lindström, Sven Larsson, Bernhard Nilsson, Bäckström, Karl Andersson, Heiding, Gustaf Karlsson, von Heland* och *Ragnar Bergh*; samt

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Ward, Danielsson, Falla, Persson* i Tidaholm, *Pettersson* i Dahl, *Mårtensson, Staxäng, Lindholm*, fru *Alvén* och herr *Åkerström*.
